

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 57 0 Ps 123840 21 Rev
Dana, 09.08.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Majkić Marinković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja V. d.o.o. B., koga zastupa advokatska firma S. o.d. B., protiv tuženog V.Ž. a.d. A., R.S., koga zastupa A.P., advokat iz B., radi naknade štete, vrijednost spora 377.663,60 KM i po protivtužbi tuženog – protivtužitelja V.Ž. a.d. A., protiv tužitelja-protivtuženog V. d.o.o. B., radi naknade štete, vrijednost spora 3.267.368,70 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123840 21 Pž 2 od 14.06.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 09.08.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 5.923,13 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123840 19 Ps 2 od 21.12.2020. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja V. d.o.o. B. da se obaveže tuženi V.Ž. a.d. A., da mu na ime troškova ulaganja isplati iznos od 51.911,25 KM i na ime štete zbog izmakle dobiti da mu isplati iznos od 325.752,35 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, kao i zahtjev da mu naknadi troškove parničnog postupka (stav I).

Obavezan je tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 10.840,20 KM (stav II).

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova preko dosuđenog iznosa (stav III).

Odbijen je protivtužbeni zahtjev tuženog-protivtužitelja V.Ž. a.d. A. da mu tužitelj-protivtuženi V. d.o.o. B., na ime štete nastale neispunjenjem ugovorne obaveze isplati iznos od 1.670.579,13 EUR-a, što u protivvrijednosti iznosi 3.267.368,70 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja protivtužbe, do isplate i zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka, sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate (stav IV).

Obavezan je tuženi-protivtužitelj, da tužitelju-protivtuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 14.875,27 KM (stav V).

Odbijen je zahtjev tužitelja-protivtuženog za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa (stav VI).

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123840 21 Pž 2 od 14.06.2021. godine žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, u pobijanom odbijajućem dijelu tužbenog zahtjeva i obavezujućem dijelu odluke o troškovima postupka (stav I i II izreke).

Žalba tuženog je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, u pobijanom odbijajućem dijelu protivtužbenog zahtjeva, odbijajućem dijelu zahtjeva za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa i obavezujućem dijelu odluke o troškovima postupka (stav IV, III i V izreke).

Odbijeni su zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu u dijelu kojim je odbijen njegov zahtjev, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se drugostepena presuda preinači tako da se usvoji tužbeni zahtjev ili ukine i predmet u tom dijelu vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija kao neosnovana odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da mu tuženi na ime naknade štete isplati iznos od 377.663,60 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Protivtužbenim zahtjevom tuženi je od tužitelja zahtijevao naknadu štete u iznosu od 3.267.368,70 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da su dana 21.03.2016. godine, tužitelj, kao ekskluzivni distributer i tuženi, kao društvo, zaključili ugovor o distribuciji na period od pet godina, kojim su regulisali međusobna prava i obaveza prilikom plasmana i prodaje proizvoda iz proizvodnog asortimana društva na teritoriji BiH, uz obavezu distributera da uz maksimalno angažovanje promovise i prodaje proizvode i određenje da će se posebnim aneksom odrediti mjesečni, kvartalni i godišnji ciljevi vezani za prodaju; da su članom 9. ugovora ugovorili da se ugovor može raskinuti sporazumno saglasnom izjavom ugovornih strana u pismenoj formi, uz izmirenje međusobnih potraživanja nastalih po osnovu ugovora ili jednostranim raskidom sa otkaznim rokom od 90 dana, uz izmirenje međusobnih potraživanja strani kojoj je raskid upućen nastalih po osnovu ugovora do dana raskida; da su ugovorne strane istog dana zaključile aneks 1 ugovora, kojim su izmijenile način plaćanja; da je tuženi dana 13.02.2017. godine dopisom obavjestio tužitelja da zbog neispunjenja odredbi ugovora o ispunjenju 70 % kanala prodaje i prisutnosti na tržištu otkazuje ugovor o distribuciji; da se tužitelj dopisom od 15.02.2017. godine izjasnio da ne postoji ni jedan valjan razlog za raskid ugovora ali da će ispoštovati odluku tuženog, uz napomenu da je od 13.02.2017. godine počeo teći otkazni rok od 90 dana; da su stranke dana 12.04.2017. godine potpisale i ovjerile dogovor kojim su regulisale da je ugovor o distribuciji od 21.03.2016. godine zatvoren (izvršen), da postoje obostrana potraživanja, te su odredile način prevazilaženja razlika u obračunu, akumulaciji i potrošnji BTL budžeta, obaveze obostranog storniranja potraživanja u knjigovodstvenim evidencijama, uz konstataciju da stanja potraživanja i

obaveza definisana dogovorom, pokazuju konačna stanja međusobnih potraživanja i obaveza stranaka, uz zaključak da se ispunjenjem navedenih klauzula dogovora, smatra da su izvršene obaveze definisane ugovorom o distribuciji od 21.03.2016. godine; da su tužitelj, kao prodavac i N. d.o.o. P., kao kupac, dana 03.05.2017. godine, zaključili ugovor o kupoprodaji robe iz asortimana V.Ž., po cijeni od 414.770,65 KM, koji je u cijelosti realizovan do 17.07.2017. godine.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je zaključio da nesumnjivo proizlazi da su stranke definitivno regulisale svoje odnose, prava i obaveze nastale ugovorom o distribuciji od 21.03.2016. godine nakon što je tuženi jednostrano raskinuo taj ugovor sa kojim se tužitelj saglasio i za vrijeme dok je tekao otkazni rok, da su iskoristile drugu ugovornu opciju (član 9. stav 2. alineja 1. ugovora), a to je sporazumno regulisanje međusobnih potraživanja, temeljem čega su postigle i zaključile dogovor od 12.04.2017. godine i ovakvim postupanjem, stranke su saglasno riješile sva sporna pitanja iz poslovnog odnosa zasnovanog ugovorom od 21.03.2016. godine, uključujući i sporazumni dogovor oko skraćivanja otkaznog roka i izmirenja bilo kakve vrste obaveza, proizašle iz ugovora o distribuciji, da ovome u prilog svjedoče i dokazi izvedeni od strane tužitelja iz kojih proizlazi da je tužitelj zaključenjem ugovora od 03.05.2017. godine i njegovom realizacijom ispunio obavezu preuzetu potpisivanjem dogovora od 12.04.2017. godine, odnosno preostali višak proizvoda tuženog dalje plasirao novom distributeru N. d.o.o. P. Slijedom toga je zaključio da nema zakonskog osnova za isticanje predmetnog tužbenog zahtjeva, jer su stranke na naprijed opisani način već sporazumno prekinule saradnju raskidom ugovora o distribuciji i riješile sva sporna pitanja preostala nakon raskida tog ugovora, zbog čega nema mjesta za isticanje dodatnih zahtjeva vezanih za ovaj pravni posao i zbog čega je tužbeni zahtjev tužitelja odbio, iz kojih razloga je odbio i protivtužbeni zahtjev, sve pozivom na odredbe članova 454., 600., 124., 132., 262., 523., 526., 155., 154., 190., i 189. stav 3. i 4. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu: ZOO), te članova 7. stav 1., 123. stav 1. i 148. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03 do 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbama stranaka, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda, pa je žalbe odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena odluka, u pobijanom dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev, je pravilna i zakonita.

Prema odredbi člana 132. stav 1. ZOO raskidom ugovora obe ugovorne strane su oslobođene svojih obaveza, izuzev obaveze na naknadu eventualne štete.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. ZPP, proizlazi da je tuženi dana 13.02.2017. godine jednostrano raskinuo ugovor o distribuciji od 21.03.2016. godine koji su tužitelj, kao ekskluzivni distributer i tuženi, kao društvo, zaključili na period od pet godina, kojim su regulisali međusobna prava i obaveza prilikom plasmana i prodaje proizvoda iz proizvodnog asortimana društva na teritoriji BiH, da se tužitelj dopisom od 15.02.2017. godine s tim saglasio, nakon čega su u skladu sa članom 9. stav 2. alineja 1. ugovora (jednostrani

raskid, sa otkaznim rokom od 90 dana, uz izmirenje međusobnih potraživanja strani kojoj je raskid upućen, nastalih po osnovu ugovora do raskida ugovora), postigle i zaključile dogovor od 12.04.2017. godine, kojim su saglasno riješile sva sporna pitanja iz poslovnog odnosa zasnovanog ugovorom od 21.03.2016. godine, uključujući i sporazumni dogovor oko skraćivanja otkaznog roka i izmirenja svih obaveza proizašlih iz ugovora o distribuciji, a nesporno je da su ugovorne strane izvršile sve obaveze iz dogovora od 12.04.2017. godine.

Kod takvog stanja stvari, suprotno tvrdnji revidenta, nižestepeni sudovi su pravilnom primjenom materijalnog prava odbili tužbeni zahtjev za naknadu štete zbog jednostranog raskida ugovora o distribuciji, a neosnovana revizijska tvrdnja da je on raskinut krivicom tuženog, jer iz materijalnih dokaza proizlazi da je predmetni ugovor raskinut sporazumno i da su tom prilikom obje stranke potvrdile da im suprotna strana ništa ne duguje po osnovu ovog ugovora, što su pismeno regulisale dogovorom od 12.04.2017. godine. S tim u vezi, bespredmetno je i pozivanje revizije na osnovna načela obligacionog prava i to načelo ravnopravnosti učesnika u obligacionom odnosu, načelo savjesnosti i poštenja, načelo jednake vrijednosti uzajamnih davanja i načelo zabrane prouzrokovanja štete.

Prema sadržaju odredbe člana 10. stav 3. dogovora od 12.04.2017. godine ugovorne strane su se saglasile da se ispunjenjem svih klauzula tog dogovora smatra da su izvršene ugovorne obaveze definisane ugovorom od 21.03.2016. godine i tim dogovorom, slijedom čega je neosnovan revizijski prigovor da u konkretnom slučaju nižestepeni sudovi nisu pravilno primijenili materijalno pravo kada su zaključili da nije osnovan zahtjev tužitelja za naknadu štete, budući da to pravo pripada ugovornoj strani prema kojoj obaveza nije izvršena, slijedom čega ne postoji ni odgovornost tuženog da tužitelju naknadi štetu zbog raskida ugovora o distribuciji obzirom da su zaključivanjem navedenog dogovora riješena sva sporna pitanja između ugovornih strana preostala nakon raskida tog ugovora.

Kod takvog stanja stvari, drugostepeni sud je, suprotno tvrdnji revidenta, pravilno zaključio da tužitelj izvedenim dokazima nije dokazao osnovanost tužbenog zahtjeva, pa su neosnovani svi revizijski navodi da je prilikom donošenja pobijane odluke pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

Razloge drugostepenog suda za odluku o žalbi tužitelja, u potpunosti kao pravilne prihvata i ovaj sud, pa su neosnovani i ostali revizijski navodi kojima se osporava pravilnost drugostepene presude tvrdnjom da je pravilnom ocjenom izvedenih dokaza koji su bitni za odluku u ovoj pravnoj stvari, trebalo usvojiti tužbeni zahtjev.

Imajući u vidu naprijed navedeno neosnovano je pozivanje revidenta da je pobijana odluka zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz članova 8., 191. stav 4. i 231. ZPP koje bi bile od uticaja na njenu pravilnost i zakonitost, iz razloga što se odluke nižestepenih sudova temelje na pravilnoj ocjeni svih provedenih dokaza, u smislu člana 8. ZPP, a dati razlozi su u saglasnosti sa utvrđenim činjeničnim stanjem.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

O troškovima postupka tuženog odlučeno je kao u dispozitivu na osnovu odredbe člana 387. stav 1. ZPP, iz razloga što se ne radi o nužnim troškovima, budući da se u odgovoru na reviziju ponavljaju navodi isticani tokom postupka.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić